

פרוטוקול מס' 231

מישיבת ועדת הכלכלה

יום ד', י"ז בחשוון תשל"ז - 10.11.1976, שעה 8.30

נ ב ת ה

חברי הוועדה: י. הורביץ - היו"ר

- ע. הדר
- פ. גרופר
- א. זילברברג
- ס. יוספסל
- א. לבני
- י. מודעי

מוזמנים:

- ד. וויס - משרד החקלאות
- א. בכר - מועצת הירקות
- ז. טוסר - איחוד החקלאים
- סא"ל בקצשטיין - לשכת המתאם בשטחים
- ר. אילן - התאחדות האכרים
- ש. קדנאל - " "
- א. הראובני - " "
- א. גורס
- ח. צבן

מ"ט מזכיר

הוועדה: ר. שולביץ

רשמה:

ע. הירשפלד

המשך הדיון בנושא: הכללת החקלאות בשטחים במסגרת התכנון החקלאי - הצעה לטדר-היום של חבר הכנסת פ. גרופר.

979-היום:

המשך הדיון בנושא: "הכללת החקלאות בשטחים במסגרת התכנון החקלאי" - הצעה לסדר-היום של חבר הכנסת פ. גרופר

הינ"ד י. הורביץ:

אני פותח את הישיבה.

זו ישיבה שבינה שבה אנו דנים על הכללת התכנון החקלאי על יהודה ושומרון. קיימנו ישיבה אחת ושמענו הסברים. ההסבר אמר שאנחנו קיימת בעייה, אבל בסדר-גודל הרבה יותר מצומצם מכפי שהציגו אותה, ומנסים על הנוגעים בדבר שצריך לפתור את הבעייה אבל לא לתת לה "ג'יפות", כי זה לא מוצדק. בכל זאת, מכיוון שלא שמענו את כל הנוגעים בדבר - בעיקר את הסקטור הפרטי, שהוא פנוראה בפגע יותר, בשל העצמים שהם פגיעים יותר בשטחים הפרטיים - אמרנו שגשמע אותם ונבסח לסכם לאחר השמיעה.

באותה ישיבה הערנו, שאילו הנושא היה בוגע לתוצה ההתיישבותית - קיבוצים או מושבים - העניין לא היה צריך לבוא לכאן, כי הם היו מוצאים את הדרך למשרדי הממשלה. על-כל-פנים, אני לא קובע את זה כחלק מן ההמלצות. אני מצטרף להניח את זה לכאן, כי זה היה יכול להיפתר ללא קושי עם משרד החקלאות ומשרד האוצר ובין המגדלים והיו נפתרות אז הבעיות של מגדלים שנפגעו מהזרמת תוצרת מיהודה ושומרון לא דרך התכנון ולא תחת הבקורת. הזרמת התוצרת פגעה בשנה שעברה בגידולים חקלאיים. אבל בין אם הדברים נכונים או לא, הבעייה קיימת. על גודלה, היקפה ומידת תריפותה אפשר להתווכח. אנו רוצים לשמוע את הנוגעים בדבר ולסיים את הדיון בנושא.

פ. גרופר:

יש לקחת בחשבון שבישיבה הקודמת שמענו את נציגי המשרדים הממשלתיים הנוגעים בדבר, ולא שמענו את נציגי מועצות הייצור. אינני מפקפק בנכונות הנוגעים שהושמעו, אבל אלה הן עובדות בשטח שנתנו לבו חישובים על האמינות הכלכלית ביהודה, בשומרון וכו'. אבל בעיות התכנון שאליהן התכוונתי, עזה לא עניין של שנה אחת או שנתיים, שאין עודפים בשנתיים אלה, אבל בשנה אחת שנוצרים עודפים, זה יכול להרוס עמל כפיים של שנה. לכן, היום אני מקווה שנקבל את התמונה הנכונה, לאחר שגשמע את נציגי שתי המועצות הנוגעות בדבר.

ע. הורו:

בישיבה הקודמת הציג חבר הכנסת גרופר את הנושא ואמר שהממשלה אינה מבצעת מה שהיא אוסרת, או אמורה לבצע. עד כמה שאני מבין, המדיניות והביצוע היו מקובלים עלינו. אמרנו שגשמע את נציגי המועצות, האם מה שהממשלה מודיעה שהיא מבצעת, אכן מבוצע. זו היתה הנקודה.

הינ"ד י. הורביץ:

הערתי של חבר הכנסת הדר אינה במקומה מטעם אחד. אני התרשמתי, ואחרים התרשמו שהמדיניות היא מדיניות נכונה. אבל אמרנו שאותם 7% או 10% הנפגעים, בשבילם זה 100%, וזה מצדיק דיון, כי בשביל הקבוצה הזאת הנושא הוא נכבד ביותר. מבחינה שלנו זה חמור ביותר, וניתן להם את האפשרות לדבר.

א. גורביץ:

הערה קצרה בעניין מידת הפגיעה בהתיישבות. יש למשל ענף אחד, שהוא כולו גידולי הקיבוצים ומעט מאוד מושבים, ופרטיים לא עוסקים בו כלל - הוא ענף התמרים. אני חושב שהתמרים הם בין הנפגעים הראשונים. למעשה בוצעה תקופה של 3 תודשים, שאי-אפשר למכור תמרים בארץ, למרות שמשתדלים מכל הצדדים, כי מובילים אותם בכל מיני צורות, אם בגסיעות פרטיות באוטובוס או בארגז של מרבית.

עכשיו אנו נמצאים בתחילתו של נסיון מעניין, ולכן אנלי מוכן יהיה להעלות את השאלה בצורה יסודית יותר בעוד

א. גרדמן

חצי שנה או 3/4 שנה, כי הוצא צו של הממשל ברמת הגולן, שכתוב לפי הקדושים של כללי הבטיחות שלבד. אינני יודע אם הצו כבר חתום או פורסם. אני יודע שבבני עם החלטה העבין הזה אנשי הממשל ברמת הגולן בתקלים בקשיים גדולים. לעדשים שם יש זכויות, כי יש להם זכויות מלאות לגבי כל דבר. חשבנו שהגיוני להחיל את סגולות הבטיחה גם על החקלאים ברמת הגולן, ובתלבו בקשיים. הבעיה הראשונה היא, שכאשר אנו מטילים חובות, הם דורשים גם זכויות, למשל זכויות מים, וגידול אלטרנטיבי. לכן, מצויין יהיה לדאוג איך יפעל הדבר הזה ברמת הגולן.

אני גם שואל את עצמי מה יהיה ביחס לסקציות. אז אפשר להטיל קנסות לא כבדים. אנחנו רואים שאם הקנסות לא כבדים - כי 1000 ליש לדונם זה היום מעט מאוד כסף, כאשר ההשקעה בבטיחה היא פי כמה מזה - אז יש אפשרות שניה תיאורטית של עקירה. אנחנו איננו נוטים לזה, אם כי אני חושב שאנחנו מתקרבים לנקודה שבה אפשר יהיה לעשות את זה וצריך לעשות את זה. ואז יתעוררו בעיות שאולי לא יעסיקו את ועדת הכלכלה, אלא את ועדת החוץ והבטחון של הכנסת, כאשר יגשו לעקור מטע תפוחים במג'דל שאמס. יחד עם זה היינו בעד שהעבין ברמת-הגולן יתגלגל, וטוב לדאוג את המצב שיתהווה שם, כאשר הממשל יהיה תוך ביצוע אותו הצו.

השנה, כפי שכולנו יודעים, המצב יותר קל מסיבות שונות לגמדי. סיבה אחת הייתה אנטי-קטיבית, שהזרימה למזרח הייתה קלה ורנחית יותר, והלחץ עלינו היה פחות מהרגיל. הוא היה קיים תקופה קצרה בערבית השזיפים, וכמעט שלא היה מורגש בעונבים. הענבים היה הנושא שהעסיק אותנו בעיקר לפני שנתיים, אבל היות ולכורמים בגדה הייתה יותר קל למכור מזרחה, הם מכרו מזרחה, ועד כדי כך שבעד-ענבים מסוג ירוד מאוד לשינוק ליקבים ורשו סכומים כאלה, שאף יקב לא היה מוכן לשלם. אבל יש סיבה שניה, לא פחות חשובה, סיבה סובייקטיבית. היום השילופים במגבון הטבצע של הממשל, ולכן אותו תיאום שלפני שנה ימים-חודים לא פעל ולא הביא תוצאות, היה השנה הרבה יותר טוב. אני חושב שאם יוחלט שיהיה תיאום בין הממשל מצד אחד ומשרד החקלאות והמגבון מצד שני, אפשר להתגבר על הבעיות ביותר קלות, אבל את זה נושא בעיני שנים. עם זאת, אין לגבון את העבין, אלא לחזור לדיון כעבור תקופה מסוימת, כאשר נראה איך זה פועל ברמת-הגולן.

היו"ר י. הורוביץ:

היום בעמיעד, שמיר, תוליות ושדה-בתניה יש פיקוח, ואינך יכול לבטוע ללא היתר. בא הדרוזי ברמת הגולן, ויש יהודי בשכם והוא זומע והתוצרת מגיעה לארץ. מה בזיוק קורה? יש לכם עמדה בעבין זה? יש לך הצעה בקשר לתקיקה, בקרה יותר חזקה, או שאתה רק פומך על כך שיהיה תיאום? מה אתה תופע מאמנו?

א. גרדמן:

עקרונות אני אומר שהיה צריך לעשות את זה, אבל מאחר שאני רואה את הקשיים הרבים, אני מציע לתכנת ולראות מה יהיה ברמת-הגולן ואחר-כך להסיק מסקנות.

היו"ר י. הורוביץ:

לפני שאתן את רשות הדיבור לחברת הכנסת יוספטל, ברצוני לברך אותה להצטרפותה לוועדת הכלכלה.

בתמוז המזל, שבסופה יוספטל נשתלבו שני הבתיים: איש הידע והמשק מצד אחד, ומצד שני איש ציבור. זה מה שאפשר לקנות מאדם, לא רק בתוקף היותו איש פוליטי, שבמידה שהוא יודע - יודע, ובמידה שאינו יודע, הוא צריך להתמסר לעבין ברצינות. הסכנה היא שעסקנים פוליטיים לפעמים אינם יודעים ומחליטים החלטות. גב' יוספטל היא הדגם הטוב ביותר של עסקן, או איש פוליטי שהיינו רוצים

י. הרחבה

לראות, שידוע על מה מדברים. לבן אני מאד שמח שהיא נכנסה לכנסת, מבחינה אחת שהיא החשונה ביותר - היא יודעת כמה היא עוסקת. הנושאים הכלכליים המובחנים לפניה ידועים לה, היא יודעת מה עומד לפניה, ועוזרים לה בכך כומר הידוע וההחלטה. אני מאד שמח להצטרפותה לחוג המצומצם של אנשי הכנסת ומאחל לה הצלחה.

ק. ענייני תודה בעד המתמאות.

לנושא שעומד על טדר-היום, כולנו מודעים לכך שזה נושא פוליטי רגיש ואסור לנו להסתבל עליו במבט כלכלי גרידא. איננו יכולים להושות לעצמנו לעשות פעולות שיש להן אחר-כך השלכות פוליטיות. אם ניקח לדוגמה את רמת-הגולן, הדבר האחרון שאנו רוצים הוא לקומם בגדנו את הדרוזים שם. אם צריך לספוג כך וכך טובות תפוחי-עץ בשוק הישראלי, בדמה לי שמן הראוי לשלם את המחיר כדי לשמור על יחסים תקינים עם הדרוזים ברמת-הגולן. אני חושבת שאנו צריכים לעשות פעולות אד-הוק של תיאום עם הממשל בשטחים, שהאינטרסים שלו הם בדיוק כמו האינטרסים שלנו - לא להכניד על הצד הישראלי, אבל גם לא בעל הכבודה שולית לגרום לתסבוכת פוליטית. נכפי שמר גורס אמר, בעונה האחרונה זה הסתדר די טוב, לא בגלל הכשרונות שלנו, אלא בגלל הנסיבות שנוצרו באיזור. אי-אפשר לדעת מה יהיה בעונה הבאה, אבל אני בכל אופן לא חושבת שהועדת הכלכלה יכולה לקבל החלטה בענין חוקים מסוימים, עוצרים, כי באן עלינו להיות זהירים ביותר ולתאם קודם-כל כל פעולה קשה מהותית-לכת עם הממשל ועם אנשים שממונים על המדיניות בשטחים. החבבנה לא היתה כזו, שהיא מצדיקה פעולה דראסטית שתהיינה לה השלכות. לבן המלאתי שהענין הגיע לדיון בוועדת הכלכלה. זו איננה בלבד שאלה בלבלית כמו שאלה פוליטית. על-כן, אם מישהו מבין הידועים באן איננו מוכן לשלם מחיר כלכלי כלשהו שולי - וזה בהחלט מחיר כלכלי שולי - בעד היחסים הטובים עם אותם חקלאים שאנחנו גם עזרנו להם להגיע ליכולים ולשפר את הטיב, כי כמו ידעו אנחנו עוזרים להם להיות חקלאים יותר מוצלחים - אני חושבת שצריך להוריד את הנושא מעל סדר-היום של הועדת הכלכלה.

א. הענין

באנף הירקות הבעייה לא חריפה. כשאני עומד גידול אחרי גידול, החל מתפוחי-אדמה, שהם בכלל לא אובייקט, ועובר לבצל, הם גם לא אובייקט רציני. יש כמדינות גדולות של סוגים שונים. מלפפונים הם מזרימים אלינו במקומה מסוימת, כך שהבעייה היתידה היא תודש או תודש וחצי בשנה בעונות. אבל אם אני מסתכל על הסטטיסטיקה של הכמויות שהם קונים אצלנו, הרי ענה עומד לזכותם, שהם קונים כמדינות יותר גדולות מאלה שגם מזרימים אלינו.

אנחנו מקיימים ישיבות מדי יום ששי והדברים האלה פחות או יותר מאורגנים. מבחינה אדמיניסטרטיבית אינני תושב שאפשר ללכת היום לשטחים ולהטיל עליהם צווי פיקוח על הגידול. זה יקח עוד זמן. קשה להכניס את ענין הביטוח. זו התמונה שמצטיירת היום. יתכן שבמשך חצי שנה או שנה נלמד את הנושא יותר טוב ובמצא לו פתרונות.

פ. הענין

לפני כשנתיים כבר לכנסת בצורה בהולה נציגי מועצת הפירות והמגדלים ובקשו מכמה חברי כנסת ליזום דיון בוועדת הכלכלה. הדיון התקיים ואז העלו לפנינו בעייה מאד חריפה בענף הפירות, שחל משבר עצום בשוק. היו עודפים עצומים באיזור חברון ועזה, שיקמו את הכרמים והיבול הגיע מעל ל-7000 טון עגבים לשנה, ובקשו מאתנו לעשות משהו. אנחנו התפעלנו לוועדת משנה, קיימנו ישיבה עם כל הזוגעים בדבר, ונציגינו לעשות מה שאפשר כדי לעזור. הנהלת איזו שלבנות יתה דתוק לא בוכל לשבת בשקט

הלומד שדעונו, יסתדר על-ידי תיאום טוב, וממשל רגישות הנושא לא בעשה
דבר.

אמר לנד מנהל מועצת הפירות שיש
בסיסן להתפלג ארזי פיקוח בדמות-הגדולן ובראיה איך העניין יתגלגל במשך
החודש הנוכחי. זה צפון. אני גם מקבל שיש רגישות, אבל אינני חושב
שאחזור יסודיים לשבת בשקט. הקרבות בלבנון ייפסקו ואז יהיה יצוא
חקלאי מלבנון לארצות ערב ואנחנו נימצא בעונה עם עודפים גדולים, ואז
עמל בפנים של חקלאי ישראל בפירות יכול להיחרס בשנה אחת. כי עודפים
לא מודקדים, שזא יפנו אותם לפי הסדר הקיים אצלנו, הודסים את העונה.
כבר הלינו עדיין לבין שלא יכלו למכור את העגבים בשוק והחקלאים שקלו
אז לצאת לשוק בתל-אביב ולהפוך תיבות, וזה הרבה יותר גרוע.

לבין אני חושב שאין כאן ויכוח אם
הממשל מנהל את העסק טוב או לא. הממשל עושה את המוטל עליו. אני
חושב שמשרד החקלאות, קרי מועצות הייצור, צריכות להכנס יותר ויותר
בנטיעות. אני יודע שבעגבים יש שם נטיעה גדולה. התוצר נותן הרבה
יותר פרי וזה עולה פי כמה. אני מחייב את זה, אבל יחד עם זה אני
אומר לא לשבת בשקט ולומר "בראה מה יהיה בעוד חצי שנה". אני חושב
שבמסקנות שלנו בצטרך למצוא איזה שהיא דרך בין לחדור לתכנון. אולי
לא בעונה זו כמו שאנחנו נוהגים כלפי עצמנו, אבל באיזה שהיא צורה
ממלכית ושנהיה עדוכים לזה; שאם יהיו 10,000 טון, שנהיה עדוכים
לקלוט את המכרה הזאת.

בדמיון היה ויכוח, שאנשי משרד החקלאות
לחבר על הממשל שיתן אפשרות של אשראי כספי למועצות לקלוט את העודפים,
כי הם לא היו עדוכים לקבל כמה אלפי טון עגבים. הנטיעה היא בעייה
של הממשל ודרך מועצות הייצור. לכן אני חושב שאם עברו שבתיים טובות
ולא היו לנו בעיות איננו צריכים לשבת בשקט. הנטיעה קיימת וצריך
לחשוב עליה, כי אני אישית כמעט בטוח שהקשר הכלכלי עם יהודה ושומרון,
עזה ורמת-הגולן ישאר לנצח. אינני אומר שנחיל עליהם את חובת
הנטיעות הנטיעה, אבל אפשר לארגן את הנושא בצורה אחרת.

5. אינני יודע אם אתם מכירים את המצב
בסקטור הערבי, מה הם מסוגלים ומה
לא. הם מסוגלים לעבד בעל בצורה יוצאת מן הכלל, שאין להתחרות אתם.
הם תוקעים בשלושה ענפים, שקל להתגבר עליהם אם מכירים אותם ואם בעלי
מקצוע בתום ענבים, שקדים ושזיפים. בענפים אלה הם מגיעים לפוריות
מלאה בעבודת 3 שבנים. לא קיימת אצלם כל בעייה של עורלה, ובשנה
שלישית הם מקבלים יכול מלא. אני יודע שהם נוטעים ומרחיבים את
הנטיעות שלהם.

בשלושה ענפים אלה אנחנו פגיעים.
בשנה האחרונה הייתה אצלם בצורת והאיזורים שלהם נפגעו קשה, ואנחנו
הנושנו את זה בעונה. עם כל זה איזור השומרון היה חייב להחזיר
עגבים מסוג-משותף ליקבים, מפני שהשוק בעונה היה דחוס. לפני שבתיים
המצב היה יותר קשה, כי היה יכול יותר גדול.

אני חושב שאם לא נטפל בנושא, הוא
לא ייפסק מעצמו. אנחנו צריכים למצוא דרך לעידוד ענפים אחרים
בחקלאות שלהם, שהם במשק המשפחתי יכולים להתגבר עליו. אפשר לעודד
אותם להשפיע באלה, שהם ירוויחו תמורתם יותר יפה מאשר בענבים, שם
צריך לחכות שנים. לדעתי, כרגע המצב יחמיר וחוסר פעולה מוחלט מצדנו
לא יתרום.

אבי הייתי מעדיף להחיל עליהם את
החוק הישראלי. אין טעם לתכנן בישראל

ר. אילן:

את המטע בששם הוא פרוץ.

זאת אומרת שאתה רוצה דרך העצבים
להחיל את החוק?

היו"ר י. הורוביץ:

אבי אומר שאין טעם לתכנן אצלנו
בששם זה פרוץ. מצד שני אבי אומר,
יש מקום להסביר, או לדחוף אותם
גם אחת הורוביץ.

ר. אילן:

לא הייתי אומר שנושא הירקות פחות
בפגע. אבי הושב שנושא הירקות בפגע
מאד. בתור דוגמה אפשר לקחת את
התצילים, משום שביהודה ושומרון
מגדלים אותם בתנאים יותר טובים.

ש. קרביאל:

קיימת כאן בעייה בוספת, וזו בעייה
של הסקטור היהודי, ומי שחרד לה במיוחד זה
ההתחדות עם השטחים בישראל, בטקטור היהודי
הנושא הזה של הקלאות הולך ופוחת,
הולך ומשתלט על שטחים רק מתוך הסיבה
של חוסר אפשרות להתחרות מהשוק של
השטחים לשוק הישראלי.

יש כאן בקודה בוספת. ניסו בצורה
כלשהי להגביל את זה, ועובדה היא שאפילו לא
פנו לממשל כדי לקבל את השינויים.
זאת אומרת שיש להם דרכים משלהם להבריח את זה,
ולא מדובר בסוף או ב-7 סוף. מדובר בכמות גדולה מאד.

נושא זה מוגבל באמת לגידולים מסוימים,
ויכול להיות שבגלל זה התאחדות האכרים יותר רגישה,
כי בפגע מזה קטע מסוימים של ציבור. אצטור אנמרים
במלוא הכנות, שמדינת ישראל חייבת לדאוג
לעניין הזה, וכולנו יודעים שאם הם לא יעשו את זה,
הם יעשו דבר אחר. אבל לא יתכן שכל המעמסה
תיפול על קטע קטן בעסק הזה, שהוא גם חלק.
אם מדינת ישראל חושבת שהיא חייבת לדאוג לנושא הזה,
עליה להבטיח את הקטע הזה, כי הוא הצפגע.

לגבי הנושא מה להציע, אולי לא החלה החוק,
אבל הכוונה בידיים בריאות ניתנת להיעשות,
ואני בפירוש אומר שהיא ניתנת להיעשות. יש גידולים שאפשר
לכוון אותם.

א. הראובני:

כאשר באחד שנותעים הרבה עובדים, צריך
לזכור שגם בצד השני יודעים כלכלה. הם צוטים שם
עובדים אפלים שמגיעים לשוק בימים אלה, כך שצריך
לדעת שהדבר די מרוססת. (ב) ניתן עידוד חד-משמעי
לנצל, תת-שדה ותצילים, קישואים, פלפל וכד'. בצדועת
עזה אותו דבר, ניתן עידוד גדול מאד לעבוד ליצוא.
לעומת זאת אבי רוצה להזכיר, שכל דרישה שתבוא
מאידה שהוא מקור בניסיון להכנסת לנושא של בעלי-חיים
בחסמת באיבה, וצדין לזכור את התמונה הכוללת. אצטור
מדברים על קטע מאד מצומצם, שבשנה האחרונה
ניתנו לו - א) תמריצי יצוא; ב) הגדלת שיווק; ג) גרמטה-הגדלה
בעשה ניסיון ליצור מצב שלכל בטיעה יצטרכו לקבל רשיון על-מנת
לבטוח להקים את העניין הזה. בוספת לי שאלה הדברים
הבכובים ביותר שיש לעשותם, ובפי שהצעת בפעם הקודמת,
בהיה מוכנים לדנוח לגבי העובדה הנאה על הסיפורים שבעשים
כדי להקטין את הנזק עד כמה שאפשר.

סא"ל בנצשטיין:

לגבי התמודדות במטבע חוץ בעזה - הם חייבים להפקיד את כל התמורה. היתה בעייה. ית עוד "זבנות", שגם אותה אצטור גומרים.

היו"ר י. הורוביץ:

זאת אמרת שכל תוצרת שנמכרת מעזה לחוץ-לאדן, תמורתה מוחלפת בלירות

ישראליות.

סא"ל בקנשטיין:

בנושא התמרים ופירות אחרים הלכנו בשיטה של תמריצים. בנושא ענבים אני רוצה להצביע שהקצינו אשראי של 5.1 מיליון ל"י, ונצול רק חצי מיליון ל"י. זה אשראי לקליטת ענבים ליקבים מיהודה ושומרון.

היו"ר י. הורוביץ:

מה זה אומר לפי דעתך?

סא"ל בקנשטיין:

זה אומר שהבעייה היתה פחות דראסטית משחשבו. גם לגבי התמרים בתור תמריצים, יחד עם האוצר, כמו להדריים. הוא מייצא את התוצרת לירדן.

לגבי צד הנטיעות ברמת-הגולן, הצד הזה כבר נחתם. הבעייה היא, כפי שהזכירה חברת הכנסת יוספטל, התנהגותם של הדרוזים ברמת-הגולן מבחינת דימונים. הלכנו בכיוון זה של הסדרת הנטיעות, מתחילים לאכוף את הצד הזה ואני מקווה שזה יסתדר. מדובר כאן גם על זכויות, וזה יכול לעלות למדינה הרבה כסף.

בענין העברה של כמויות אדירות, אינני יודע מה פירוש כמויות אדירות, במה זה מתבטא, אבל קשה לחסום חסימת הנטיעות. אני חושב שאי-אפשר לחסום את הקו הירוק עם השטחים, ולכן אפשר לפתח. אני חושב שלא מדובר בכמויות אדירות; שבית, אי-אפשר לסגור הנטיעות.

ע. הדר:

אני בשאר בדעתי אותה הנעת בתחילת הישיבה. נדמה לי שהמדיניות המוצהרת מקובלת על חברי הוועדה, ובשאר יותר עניינים טכניים. לא מקובל עלי להחיל את החוק הישראלי ודרך הענבים בגדה. אם בודיע שאנו מחילים את חוק הנטיעות, זה רק יעורר מהומה גדולה. אני בשאר בדעתי שאם אפשר לייצא את התוצרת, ודאי טוב. עד כדי השמדה. אבל אסור למנוע סחם את הניצוד. צריך להיות מציאותי. לכן אני מציע לפקוח יותר עיניים, ואני מבין שהיום יש לכן אורז קצת מצד הממשל. אם אפשר לחסום את כל הטובילים או לא, אינני יודע, אבל צריך לשים לב. ודאי שאחרי מטרות יוצרות. צריך להיות עם היד על הדופק, שברגע שבוצר פקק כלשהו על התוצרת החקלאית שלנו, אסור שזה יקרה. התשובה צריכה להיות בפקוח נגדי. מוטב שיוציא את התוצרת החוצה ולא יתחרה בבנימינה או בצכרון-יעקב. מוטב לקצות את ההסדר 2-3 - 3 מיליון ל"י מאשר לבוא בדברים בלתי-ריאליים.

א. דבארי:

אם אתה מוכן לקחת על אחריותך להסדיר את הדברים האלה, אני מוכן ללחוץ את ידך ולזנוח שולחם. אבל אני עוד לא רואה שנותנים כסף כלשהו. האם אתה רוצה שבגדא אליך כאשר השוק יהיה סתום?

היו"ר י. הורוביץ:

אילו זה היה תלוי בי, הייתי אומר: יהודה ושומרון, רצועת עזה ורמת-

הגולן הם חלק ממדינת ישראל; ומס ערך מוסף, מס הכנסה וכל היתר - אם איננו מצליחים לקבל אותם מערביי ישראל, אנחנו לא בסדר. אם כך, נהיה יותר בסדר בגליל ונעשה את זה על-ידי חוקים. אבל זה כנראה לא תלוי בי, ויהיה ושומונו הם שחיים בנושאים שלנו, יש שם מטעל שממאם, ואנו צריכים להתייחס לעובדה זו כעובדה. מכיוון שזו עובדה, נדבר אתנו כולנו מאותדים ואני רוצה לציין אותנו, שהמאזן הוא הידני. אני צריך לומר לממשל במאזן הכללי "ישר כוח", ואני שמח לומר את זה, שבמאזן של דונת והפסד, של יצוא ויבוא אנו יוצאים נזכרים. הנטיעה היא שיש ציבור שבמאזן דונת והפסד יוצא מופסד, ולזה

י. הרובלין:

אינני מסכים. אומרים לנו כל הזמן שאנחנו נדאג שזה לא יקרה. לכן אני אומר למשרד האוצר, למחלקת כלכלה ולממלאם בשטחים, שאיננו מסכימים שהמאזן הכללי החיצוני יבסה על העובדה שיש קבוצה שבמאזן שלה יוצאת ביזוקה. אם יצאנו להפסיד את אלווים כדי לא לפגוע בקבוצה זו, לזה אנחנו מתכוונים. יפסיעו את הסכום מהמאזן הכללי החיצוני כדי לבסות את ההפסד של הקבוצה העולה. לזה אני מסכים בהחלט.

אני מציע שייאמר למשרד החקלאות ולממשל, שהמלצתה על דעות הכלכלה היא, שיגשו להבטחה פיזית שאם יקרה כך וכך בענף מסויים, יהיה לבן ביסוי. דבוי לתת לזה קצת "שייביים" אני מציע לדרוש דיווח מהמנהל, כמדוברת פיזיות אישיות מי צריך לדווח לנו, ולדרוש ממנועצת הייצור לדווח לנו בדיוק מה קורה. אנו צהיה פוריים לענין זה, ואם יהיה צורך נדאג שלא יקרה כדבר הזה.

א. לבני:

אני חושב שאנחנו צריכים בהמלצות שלנו להבניס המלצה שתאמר, שהממשל יפעל במישור התכנון, כי זה גם לטובת התקלאי הערבי בצד השני. השמדה תביא לעבירה ולגידול פרוע של כל דבר. בשנה הבאה יהיה פי שניים להשמיד, ובעוד שבתיים פי ארבע. הפתרון הוא לפתור את הבעיה לטווח ארוך, ואני מציע לא להתעלם מזה. אחרת יצא שנפתור את הבעיה לשבתיים ולא ידור.

פ. גולדברג:

אני רוצה להוסיף להצעתו של היו"ר. אמדת שבשלב זה לא צוכל להוסיף על החלת התכנון התקלאי ביהודה ושומרון. אבל אנחנו יכולים להמליץ שיעשה מפקד כדי שגור בבה אנו עוסקים, ומפקד אפשר לעשות. זה יעלה כסף, אבל כדאי לדעת פנים אחת כמה דונמים יש להם לכל סוג וסוג. נוסף לכך אמרת שבמאזן יהיה כליף להפגדים לעתיד, שבמלצות שלנו נחדד את הנושא ושעל הממשל יהיה דעתו ואם יהיו עורפיים, שלא בעמוד באנו שבו עמדנו לפני שבתיים. תיעצו שתקציב מסויים עומד מוכן למקרים כאלה, שזה יהיה מופנה להתחממה או לתפשית. ואני ממליץ לממשל ולמשרד החקלאות לערוך מפקד, ואפשר לעשות את זה בצילומי אויר. אם בערוך מפקד, זה החלת הסדר, החלת החשבון הבריאה לנושא החקלאות.

הי"ר י. הרובלין:

אני מציע שאת הסיכום יעשו שני חברי הוועדה גרופר והדר ויכינו לנו הצעה.

אני מזוה לכם מאד על התרומה שתדמתם

לדיון הזה.

הי"ר י. הרובלין:

משרד התחבורה פנה אלינו בבקשה להאריך את הקבוצת חגורות הבטיחות. בזמנו היתה התקנה לשבת בסיון אחת. לאחר בסיון הם מבקשים מאתנו להאריך עד ליום 30.6.79. האם יש משהו שמזדער על כך?

פ. גולדברג:

אני. גם אז התנגדתי לחגורות בטיחות. אני חוזר ואומר, שעם כל הדיווחים היפים ועם כל ההתלהבות, להערכת 80% או 75% גם היום אינם חוגרים חגורות בטיחות. גם בשנה של עקנת אחרי הנושא כי זה עניין אותי, ואף גוף רשמי לא יכול היה לתת סמטיסטקה המעירה על כך שבגלל החגורות האלה נמנעו פגיעות קטלניות; כי החגורה אינה מונעת את התאונה. לכן אני ממליץ להמשיך לתקופת בסיון נוספת לשנה אחת. אולי בשנה הנוספת צוכל לקבל סמטיסטיקות מספרות.

אני מציע להאריך לתקופה של שנה וחצי,
עד 30.6.78.

א. לבני:

הינ"ר י. הורביץ:
הנסיגה הזו בקלט טוב יותר מכפי שתשור.
משרד התחבורה גם מבקש תיקון ואומר:
"באסיפת המקצוע המגלה קושי בו ישנם דו"חות לנהגים שלא חגרו חגורה
שעה שנעצרו לבקורת על-ידי שוטרי בטענה כי היו במצב של עמידה. מוצע
למחוק את הפסוק האמור בתקנה 5(9) על-ידי ביטול המלים "או במצב של
עמידה" ולהשאיר את הפסוק מחובת התגידה על "בטיחה אחורבית" ועל
"חביטה".

אני מציע לאשר את בקשת משרד התחבורה
ולהאריך את תוקפן של תקנות חגורות הבטיחות עד 30.6.78.

הוחלט: להאריך את תוקפן של תקנות חגורות הבטיחות
עד 30.6.78.

א. זילברברג:
אני חבר בוועדת הכלכלה קרוב לשתי
קובציות, ואני רוצה לציין שלפני שנה
הל מפנה בעבודתה של הוועדה, וחלו שינויים שהחברים מרגישים בהם.
העבודה מצטיינת אינה מתאימה לוועדה פרלמנטרית. החברים דגלו כל הזמן
בגד עסקיים ובגד עסקיות, ועכשיו התחילו לפעול בשיטה של עסקיות.
אני רוצה שבטיים את השנה הזאת בשקט וללא מתח.

אתמול הגענו למצב שהזמינו שני ישובים,
שבטיים שיטיים לתנועות. חבר ועדה עמו אתם בקשר לפני שהגיעו הנה
ולאחר שיצאו לכאן. אני אומר שזאת הצגה, שאני יכול לעשות כמותה בכל
ישוב במדינת ישראל. אני יכול להכנס לתל-אביב ולהניא חמישה אנשים
שיגידו כל מלה אסורה על ראש העיר. אבל יש סדר במדינה ויש גם משחק
בדליטי הולג.

אתמול קרה כאן דבר שאי-אפשר לעבור עליו
בשקט, ואני אומר שצריך להחליט החלטות בדצינות. יש להפסיק את
הריצה והסיפור מטוב לזה. אילו הוא היה שייך לסייעת המרכז החופשי,
לא הייתי אומר את זה. אבל אני יודע שזה לא כן, לכן אני מציע שנתבונן
כפי שמתאים לנו.

הינ"ר י. הורביץ:
תמיד השתדלנו לא להאביע בדברים כאלה.
השתדלנו שיהיה תיאום.

תנועת המושבים הייתה ערה לכך שמדברים
עליה, שנה לדעת התדמית שלהם, והיא לא הצליחה. העניין הגיע לכאן.
כדורבתי הייתה שהמלצות שלכם לא יוצאו לפני שתנועת המושבים תנסה
עוד פעם. אילו הייתי חדש באופוזיציה, הייתי הולך למזכירות תנועת
המושבים וצומח: תחוסני על עצמכם ותוציאו מהר מסקנות כדי שהעניין לא
יפוצץ. אבל לאחר שבא מזכיר תנועת המושבים ואמר: ביסתי, לא
יכולתי - מה אפשר לעשות? אם יש מקרים דומים, שתנועת המושבים
משלימה עם זה שאתה מקבל מיליון ביצים וכל המושב כולו מקבל עוד
מיליון, היא יכולה לומר: איננו רוצים שזה יהיה במושב. תנועת
המושבים יכולה לומר שהיא בגד זה שחיה אותה חנות בבאר-שבע. לא
איננו אח המושבים.

א. זילברברג:
אני מציע שתבדוק את הנושא ותירוכח
שאיננו את העניין.

פ. גרופה:

האנשים האלה בענין לדבר אתנו כבר שנה וחצי ולא גענינו להם. ישנונו עם חביב ואמרנו לו להביא לענין הזה, כי אם סגן לזה יד חופשית, יהיה הרבה רעש ולכלוך ולא ידנו תשפוך את הנס הזה. אבי חושב שאנחנו עושים שירות גדול, ולא על רקע פוליטי. אין לי שום ענין על רקע פוליטי לבגת בתנועת המושבים בגורמים הקלאיים במדינה.

א. לבני:

עלינו להטיק מסקנה מפנייתו של חבר הכנסת זילברברג, שהדין חייב להיעשות בנכונות ובחשבתנות הארגון הנוגע בדבר.

הי"ד י. הורביץ:

הוא הוזמן אבל אינו מוכן לבוא.

א. לבני:

אינני מדבר על מזכיר המושב, אלא על מזכיר הוועת המושבים. אם זה ענין של קיבוץ, אני בעד זה שיבואו לתנועת הקיבוצים. אם זה תעשיה, יבוא מזכיר התעשיינים, וזה הכלל.

ע. הרר:

אני רואה את הענין שעליו שמענו אתמול כחמור ממדרגה ראשונה. שמעתי אתמול דברים שהם זרים לי. אני חי שנים במושב, וזה היה זר לי. הוא בא הנה אבל חפוי דאט ואמר: אני לא יכול לעשות דבר. והענין הזה כואב לו. למי יעתי אי-אפשר להשלים עם דבר כזה. (ב) קל מאד לקחת בכל שנה, וכל שבן עובד בתורה ולתפוס ישוה ולומר שמסדרים אותו. אנחנו לא ארטיים לחיות מעורבים בזה ואין זה מענייננו לעודר תסיסה שאין לה כייסוי. לכן, נסיר להיזהר מאד.

באשר לבושא עצמו, צריך לדון בו עד תום. אני מקווה שתזכירות תפתור את הבעיה. אני מבין שחבר הכנסת זילברברג חושב בתוכו בכוונה. אני מקווה שזה יזוז וייפתר. כאשר עולה בושא כזה, צריך לטפל בו. אני מציע שלא יתחילו לגסוע במכונניות בין זהלל ופטיט.

בנימין י. הורביץ:

אני מסכים אתך שחברי הכנסת לא צריכים להיות גורם מסית. הגיעו אלי קריאות מלפנייך בגורם זה ואמרתי שאינני עומק בזה. אבל כשהענין בא הנה... אין הוא באו אינני צריך לחזור על ענין העתונות וההפגנה. אני משוכנע שחברי הכנסת לא ארגנו כאן את ההפגנה. המשלחת הזאת היתה כאן, וראתי למי היכולתי מבין חברי הכנסת כדי שיבואו הנה לאותה פגישה אתם, ובעד אז זה עשה עלי רושם איום. אני הצעתי את מורת-רוחם של חברי הנועדה בכך שתביע דבריו המושבים לא באו, והתחמקות ברורה. אני נגד זה שמישהו בא, פותח פרובוקלים ומציג אותם לראותה כאילו מסדרים אותנו. אבל אם מישהו בא עם פרובוקל, צריך לטפל בו.

אני מודה לכם. הישיבה בעולה.